

Hijene na lovu za pticami

Miha Krofel

Lisaste hijene (*Crocuta crocuta*) so druga največja vrsta velikih zveri v Afriki. Ljudje jih večinoma poznajo kot mrhovinarje, čeprav so v resnici tudi uspešni lovci na antilope, zebre in druge afriške kopitarje. O njihovem prehranjevanju z manjšim plenom pa je bilo do sedaj le malo znanega. Pred kratkim smo v Namibiji odkrili nenavaden in doslej še neznan način prehranjevanja tamkajšnjih hijen, ki jim očitno teknejo tudi ptice pevke.

Pri terenskih raziskavah afriških levov v narodnem parku Etoša v Namibiji sva s sodelavcem Rubénom Portasom med iskanjem velikih mačk redno obiskovala vodne kotanje in izvire. V jesenskem času se ob takšnih vodnih kotanjah pogosto zbirajo velike jate ptic pevk - rdečekljunih tkalcev (*Quelea quelea*). Nekega dne sva naletela na nepričakovani prizor, ko so se ob eni izmed vodnih kotanj štiri hijene podile za jatami teh majhnih ptic in jih poskušale ujeti. Ker takšno obnašanje hijen v znanstveni literaturi še ni bilo opisano, sva se odločila natančneje raziskati in posneti ta nenavaden način lova. Skupaj sva zabeležila osemind-

trideset uspešnih lovov na ptice in izmerila, da posamezna hijena ujame v povprečju enaindvajset ptic na uro. Pri tem so hijene uporabljale tri različne načine lova. Najbolj aktiven način je bilo zaganjanje v goste jate ptic, ko te pridejo do roba vode, da bi pile. Pri tem so hijene tudi skakale v zrak in poskušale zgrabiti ptice med letom. Drug način lova je bil tek za pticami, ki so bile na tleh, tretji pa pobiranje ptic, ki so padle v vodo in si zmočile krila, kar jim je oteževalo pobeg.

Manjše ptice so zelo redko plen velikih zveri, saj te večinoma lovijo živali, ki so podobne velikosti kot same ali večje od njih.

Lisasta hijena med lovom na ptice pevke v narodnem parku Etoša v Namibiji. Foto: Miha Krofel.

Hijena pri pobiranju ptic z vodne površine. Foto: Miha Krofel.

Vendar so hijene znane po svojem prilagodljivem obnašanju in očitno so se vsaj ponekod naučile, da si lahko svojo prehrano popestrijo tudi s ptičjimi priboljški. Še vedno pa ptice tudi pri teh hijenah verjetno ne predstavljajo pomembnega vira hrana. Na podlagi zbranih podatkov ter obstoječih podatkov o prehranskih potrebah lisastih hijen in povprečne velikosti rdečekkljunih tkalcev sva izračunala, da bi morale hijene dnevno posvetiti sedem do petnajst ur lovu na

te ptice, če bi želele na ta način zadovoljiti svojo celotno dnevno potrebo po hrani.

Odrto pa ostaja vprašanje, ali so se takšne goveja lova na ptice naučile le hijene iz opazovanega klana v Etoši ali pa je morda ta način prehranjevanja splošno razširjen med hijenami tudi v drugih populacijah. Zaradi intenzivnega preganjanja in zastrupljanja hijen na območjih z živinorejo so sicer do danes lisaste hijene postale bolj ali manj omejene na zavarovana naravna območja, kjer je manj živine in s tem tudi manj sporov z rejci. Še vedno pa je veliko možnosti, da bi bil lahko takšen način prehranjevanja razširjen tudi drugod po Afriki. Lisaste hijene in rdečekkljuni tkalci se namreč skupaj pojavljajo v mnogih predelih Južne,

Vzhodne in Zahodne Afrike. Sedaj bo treba le počakati na morebitna opažanja iz drugih predelov. V vsakem primeru pa nova opažanja dokazujejo iznajdljivost hijen in njihovo zmožnost prilagajanja izkoriščanju tudi netipičnih virov hrane.

Vir:

Portas, R., Krofel, M., 2024: Spotted hyena (Crocuta crocuta) predation on passerine birds in Namibia. Food Webs, e00340. doi: 10.1016/j.foooweb.2024.e00340.